

НОВИ САД - 1956 - Умро је српски глумац Добрица Милутиновић, велики позоришни глумац изузетног гласа и ретког темперамента. Као првак Дrame националног театра више од пола века је с огромним успехом играо низ улога из класичног позоришног репертоара и најзначајније ликове из националног репертоара. У Београд је дошао 1898. на позив управника Народног позоришта Бранислава Нушића. Музеј позоришне уметности и Савез драмских уметника Србије су 1980. у сарадњи са Златаром Мајданпек установили "прстен Добрице Милутиновића", награду за глумачко животно дело.

Догодило се на данашњи дан. Данас је понедељак, 18. новембар, 322. дан 2019. До краја године има 43 дана.

9 - Рођен је римски цар Тит Флавије Веспасијан, оснивач династије Флавија. Током владавине од 69. до смрти 79. угушио је побуну Јевреја у Палестини (Јудеји) после чега је започело њихово масовно расељавање широм царства. У граду Риму изградио је величаствене грађевине попут Колосеума, Капитола и Амфитеатра.

1095 - Почео је црквени сабор у Клермону на којем је папа Урбан II позвао црквене великодостојнике и световне владаре на ратни поход против "неверника" муслимана, Селџука, с циљем да се ослободи света земља (Палестина) и Јерусалим. Био је то зачетак крсташких ратова, који ће с прекидима, трајати вековима.

1626 - Папа Урбан VIII је осветио цркву Светог Петра у Риму.

1697 - Рођен је енглески сликар Вилијам Хогарт, изузетан портретиста с посебним даром за приказивање физиономија. Сликао је сцене сатиричног и морализаторског карактера из живота аристократије. Оставио је релативно мали број радова, али га је њихова вредност уврстила међу најзначајније енглеске сликаре.

1786 - Рођен је немачки композитор Карл Марија фон Вебер, творац немачке

романтичне опере. Композовао је и кантате, оркестарску, камерну и хорску музику. Предводио је оперске куће у Прагу и Дрездену, а радио је и у Лондону, где је умро 1826. Дела: опере "Чаробни стрелац", "Еуријанте", "Рибецал" (недовршена), "Силвана", "Абу Хасан", "Оберон", "Концертни комад за клавир и оркестар", "Позив на игру", "Кончертино за кларинет и оркестар".

1787 - Рођен је француски сликар Луј Жак Манде Дагер, захваљујући чијем је изуму, названом "дагеротипија", први пут омогућена израда фотографија.

1860 - Рођен је пољски државник, пијаниста и композитор, Игнац Јан Падеревски, професор Конзерваторијума у Варшави, који је од 1919. до 1921. био председник владе и шеф дипломатије а 1940. председник Пољске. Дела: опера "Манра", "Пољска фантазија" за клавир и оркестар, једна симфонија, клавирска дела, соло песме.

1883 - У САД је прихваћено стандардно рачунање времена и земља је подељена на четири временске зоне.

1903 - САД су с Панамом потписале уговор којим су добиле неограничено право коришћења Панамског канала. Тек 1979. је договорено да се Канал 31. децембра 1999. врати Панами. До 1903. Панама је била саставни део Колумбије, затим се осамосталила уз "помоћ" САД, пошто влада Колумбије није била задовољна понудом САД за изградњу канала.

1905 - Рођен је српски писац Јован Поповић, припадник групе литерата која је између два светска рата неговала социјалну књижевност. После завођења Шестојануарске диктатуре 1929. осуђен је због комунистичке пропаганде. Након ослобођења Југославије у Другом светском рату покренуо је и једно време уређивао "Књижевне новине". Дела: збирке песама "Хација вечности", "Ласта у митраљеском гнезду", "Плес над празником", проза "Лица у пролазу", "Истините легенде", "Реда мора да буде", "Сремска хроника", студије и есеји "Ђура Јакшић и његово доба", "Стерија и почети српске драме", "Светозар Марковић".

1905 - Принц Чарлс од Данске је изабран за првог краља Норвешке после обнављања независности те земље, одвајањем од Шведске. На престо Норвешке ступио је под

именом Хакон VII.

1911 - Умро је српски социјалиста Андра Банковић, један од пионира српског социјалистичког покрета. Са социјалистичким идејама се упознао у иностранству, од учесника Париске комуне и чланова националних секција бивше Прве интернационале. Учествовао је у револуционарним покретима у Русији, вратио се у Србију 1887. и с Васом Пелагићем од 1892. радио на организовању Социјалистичке партије. Уређивао је листове "Српски занатлија" и "Социјалдемократ" и иницијатор је покретања "Радничких новина". Учествовао је на Првој балканској социјалистичкој конференцији и конгресу Друге интернационале у Лондону.

1915 - У Качаничком теснацу на Косову и Метохији српска војска је у Првом светском рату водила жестоку борбу с бугарским трупима које су Србију напале с леђа, онемогућивши повлачење Срба према Скопљу у сусрет савезницима. Преморене и бројно умањене српске трупе, притиснуте аустро-немачким снагама са севера и бугарским с југа и истока, морале су да обуставе покрет према Скопљу и српска Врховна команда наредила је повлачење пут обала Јадрана и Јонског мора.

1918 - Белгијска армија је ушла у Брисел после четири године немачке окупације у Првом светском рату.

1922 - Умро је француски писац Марсел Пруст, аутор дела бескрајно сложене и танане конструкције. Извршио је огроман утицај на европски роман 20. века. Дела: циклус романа "У трагању за изгубљеним временом" ("У Свановом крају", "У сенци девојака у цвету", "Око Герматових", "Содома и Гомора", "Заточеница", "Нестала Албертина", "Нађено време"), роман "Жан Сантеј", полемички спис "Против Сент Бева".

1928 - "Пароброд Вили", први цртани филм у којем се појавио Мики Маус, приказан је у њујоршком биоскопу "Колони театар".

1935 - Град Зрењанин, тада Бечкерек, преименован је у Петровград, по ослободиоцу краљу Петру I Карађорђевићу. То име носио је до 1946.

1936 - Немачка и Италија су признале владу генерала Франциска Франка, као легитимну владу Шпаније.

1944 - Основано је Српско културно друштво Просвјета. Друштво је основано у Глини у хотелу "Касина", као саставни део припрема за оснивање Српског клуба већника ЗАВНОХ-а. Први председник био је Дане Медаковић, професор из Загреба, а потпредседници генерал Петар Драпшин и адвокат Бошко Десница.

1945 - На првим изборима у Бугарској после Другог светског рата, које је опозиција бојкотовала, победио је Отачествени фронт предвођен комунистима.

1970 - Западна Немачка и Пољска су се сагласиле да успоставе дипломатске односе и тиме окончају непријатељство дуго 31 годину.

1970 - Народна Република Кина је именовала амбасадора у Совјетском Савезу и тиме је, после четири године паузе, обновила дипломатске односе на највишем нивоу.

1976 - Војна влада Етиопије (комунистичка) је извршила смртну казну над 27 људи због наводног ковања завере.

1978 - У Џонстауну, Гвајана, испијањем отрова извршило је колективно самоубиство 914 Американаца, припадници секте "Храм народа", укључујући вођу секте Џима Џонса. Чланови секте који су одбили да испију отров су убијени.

1987 - У пожару у станици "Кингс Крос" лондонског метроа живот је изгубило 30 особа.

1991 - Умро је чехословачки државник, словачког порекла, Густав Хусак, бивши председник Чехословачке. На чело Комунистичке партије те земље дошао је после војне интервенције Варшавског пакта 1968. заменивши Александра Дубчека, а 1975. је постао шеф државе. Био је један од вођа словачког устанка у Другом светском рату против

нациста 1944, а као "словачки националиста" од 1951. до 1960. налазио се у затвору. Под притиском јавности 1989. је поднео оставку на функцију председника Чехословачке.

1993 - Лидери Јужне Африке су одобрили устав којим је означен крај политике апартејда (специфичан систем расне сегрегације) у тој земљи.

1993 - Нови војни управљач Нигерије генерал Сани Абача је распустио све демократске институције.

1995 - Ватикан је саопштио да неће попустити пред захтевима да особе женског пола могу постати свештеници, и да се таква могућност дефинитивно неће разматрати.

2004 - У Енглеској је после 700 година традиције забрањен лов на лисице.

2005 - У три одвојена бомбашка напада у Ираку, на багдадски хотел "Хамра" и две џамије у граду Канагину, погинуло је око 80 људи, а рањено преко стотину.

2006 - Најмање 120 особа изгубило је живот а на десетине се воде као нестале у поплавама које су погодиле западни Авганистан, највише провинцију Бадгис.

2007 - У експлозији метана у руднику "Засјадко", на дубини од око 1000 метара, у Доњецкој области на истоку Украјине, погинуло је 100 рудара. У тренутку несреће у руднику се налазило 457 особа.

2008 - Међународни суд правде у Хагу одбацио је приговор Србије и прогласио се надлежним за тужбу Хрватске против Србије. Приговор Србије односио се на чињеницу да она у периоду о којем је реч није била чланица УН. Одлуку је подржало десет, а против је било седам судија највише судске инстанце УН.

2008 - Умро је Ђоко Вјештица, новинар, један од оснивача куће "Студио Б". Каријеру је започео у листу "Борба". Годинама је водио емисију "Београдска разгледница" познату по решавању бројних комуналних проблема. На његову иницијативу 1988. одржан је први "Београдски маратон". Добитник је 2005. награде УНС-а за животно дело, као и награде "Светозар Марковић".

2013 - Амерички државни секретар Џон Кери прогласио је током говора "САД и Латинска Америка: Снага партнерства" одржаном у средишту Организације Америчких Држава у Вашингтону, крај епохе "Монроове доктрине". Доктрина обзнањена 1823. започела је као подршка америчким земаљама против европских сила. Кери је тада нагласио да ће САД латиноамеричке земље посматрати као равноправне partnере.

2015 - У Сарајеву је исламски екстремиста, вахабит, Енес Омерагић убио два припадника војске БиХ, а једног ранио, да би доцније, опкољен, извршио самоубиство.

2016 - Хаљина Мерлин Монро продата је на аукцији у Лос Анђелесу за 4,8 милиона долара. Познату "рођенданску" хаљину боје коже, са 2.500 ручно ушивених кристала, Монро је носила када је у "Медисон сквер гардену" 19. маја 1962. године отпевала "Хаппу Биртхдау Мр. Пресидент" Џону Ф. Кенедију који је пунио 45. година. Три месеца потом Мерлин Монро је умрла, а Кенеди је убијен новембра наредне године.

2016 - На фасади Храма Светог Саве у Бечу свечано је откривена спомен плоча Сави Мркаљу, српском филологу и литерати. Идејно решење и уметнички нацрт дело је сликарке Љубице Мркаљ, а иницијативу су подржали Институт за славистику Универзитета у Бечу, Српска академија науке и уметности, Министарство културе Србије. Сава Мркаљ рођен је у селу Сјеничак, код Карловца, 1783. године а умро је у Бечу 1833. Похађао је студије филозофије и математике на универзитету у Пешти и познавао је више језика међу којима и класичне. Радио је као учитељ, да би потом постао монах. Године 1810. објавио је расправу "Сало дебелог јера" чиме је постао кључни претходник Вука Караџића.

(Танјуг)